

Sygn. akt I CSK 3399/22

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

w sprawie z wniosku O. G.

z udziałem J. N., J. N.1

o stwierdzenie nabycia spadku ,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 września 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie

od postanowienia Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 9 grudnia 2021 r., sygn. akt II Ca 1501/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawczynie na prawomocne postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 9 grudnia 2021 r., Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej

do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Zdaniem skarżącej w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w postaci konieczności odpowiedzi na pytania:

„1) czy w świetle dyspozycji art. 1059 pkt. 2 k.c. i § 1 pkt. 4 rozporządzenia pojęcie stałej pracy może być interpretowane rozszerzające, aż do tego stopnia, żeby przyznać kwalifikacje do dziedziczenia gospodarstwa rolnego uczestnikom stale i od kilkudziesięciu lat zamieszkających w miastach oddalonych od gospodarstwa rolnego o 200 lub 350 km, oraz stwierdzenie na czym miałyby polegać stałość takiej pracy z oddalenia,

2) czy w świetle dyspozycji § 1 ust. 4 rozszerzająca interpretacja pojęcia praca bezpośrednia przy produkcji rolnej dotyczy także drobnych napraw elektrycznych i mechanicznych w gospodarstwie oraz jednorazowej dostawy chryzantem do uprawy, czyli zachowań jednostkowych i faktycznie nie związanych z produkcją rolną, czy też zachowania takie nie mieszczą się w pojęciu produkcji rolnej i jakie są granice takiej interpretacji,

3) czy w świetle art. 1059 pkt. 2 k.c. i § 1 pkt. 4 rozporządzenia przesłanka stałej pracy przez okres 1 roku liczona może być wybiórczo bez wskazania kiedy ta jednoroczna praca rzeczywiście miała miejsce i czy rzeczywiście w takim okresie doprowadziła do osiągnięcia kwalifikacji rolnych przez zainteresowanych uczestników.”

Sformułowane przez skarżącą wątpliwości na tle wskazanych przepisów nie odpowiadają założeniom przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego dla rozumienia przesłanki istotnego zagadnienia prawnego. Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie SN z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

O istotnym zagadnieniu prawnym można mówić wówczas, gdy w danej sprawie występuje rzeczywisty i nowy problem prawny dotyczący konkretnego przepisu prawa, którego rozstrzygnięcie powoduje trudności, zaś wyjaśnienie będzie miało znaczenie dla podobnych spraw. W judykaturze przyjmuje się, że przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem o charakterze prawnym nie zaś faktycznym albo wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień Sądu, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter nowy i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. (zob. postanowienia SN z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18, z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/201, z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 Nr 1, poz. 11, 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 589/17). Nadto, podkreśla się, iż występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (...). Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało, a samo zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu

interpretacyjnego dla systemu prawa (postanowienia SN z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436; z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 589/17).

Podniesione przez skarżącą kwestie nie mają charakteru ogólnego a wpisane są w stan faktyczny konkretnej sprawy, w której Sąd Okręgowy uznał, że uczestnicy postępowania posiadają kwalifikacje do dziedziczenia gospodarstwa rolnego. Argumentacja zawarta w skardze, pod pozorem występowania zagadnień prawnych, sprowadza się do zaprezentowania przez skarżącą własnej oceny sprawy, kwestionowania rozstrzygnięcia i przedstawienia go jako niesprawiedliwego. Skarżąca podważa w istocie ustalony w sprawie stan faktyczny i zamierza do jego modyfikacji, zgodnie z przyjętym przez siebie kierunkiem. Nie uwzględniła, że postępowaniu kasacyjnemu Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, a podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[as]